

ATATÜRK'Ü DÜŞÜN SİSTEMİNDE MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM

Ali ŞAHİNKESEN*

Düşün sistemleri ,bir toplumun oluşmasında, yaşamını sürdürmesinde ,ulus olmasında ve “çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne” çıkmasında etken olan temel öğelerdendir.

Türk toplumunun oluşmasında ve çağdaşlaşmasında en etken olan düşün sistemi, kuşkusuz “Atatürk'çü Düşün Sistemi”dir.

Bu çalışmada, Atatürk'çü Düşün Sistemi'nin Eğitim İlkeleri, Atatürk'ün sözleriyle verilecek, İş, Ekonomiklik ve Teknik Eğitim İlkesi; amaç ve ilke, yöntem, program, öğretmen, öğrenci ve okul yönünden incelenecektir.

ATATÜRK'Ü DÜŞÜN SİSTEMİ VE EĞİTİM İLKELERİ

Atatürk'ün Büyük Söylevi dışındaki söylev ve demeçlerini 1942 yılında “Atatürk Dedi Ki” kitabında toplayan Prof. Dr. Herbert Melzig'e göre, Eflatun'un “Ya filozoflar hükümdar olmalı, ya da hükümdarlar filozof” dileği ilk kez Atatürk'ün kişiliğinde gerçekleşmiştir .

Atatürk, insan oğlunu tümüyle kavrayan feylosafça bilgiye ve sezgiye sahip mutlulardandı. Atatürk; gerçekçi, akılcı, olgucu, iyimser ve ülkücü bir insandı.

Gerçekçi idi, olayları ve insanları dileklerinin ve düşlerinin açısından değil, oldukları gibi görme gücüne sahipti.

Akılcıydı, aklın üstünlüğüne inanıyor, akılla bağdaşmayan ne idiği belirsiz buyruklara değer vermiyordu.

(*) Teknik Eğitim Bölümü

Olgucuydu, olayları tanrısal ve fizik ötesi bir güçle değil, başka olaylarla açıklamadan yanaydı. Kafaları dinsel eğitimin değil pozitif bilimlerin aydınlatacağını ileri sürüyordu.

İyimserdi, çünkü insana, insandaki cevhere güveni vardı. Her insanın olduğundan daha iyi olabileceğine inanıyordu.

Ülkücüydü, ulusunun ve bütün insanlığın daha iyiye daha güzele ilerleyeceğinden umutluymdu (Akay, 1964, s. 24-36).

Görüldüğü gibi Ulu Önder'in Düşün sisteminde; gerçekçilik, akılcılık, olguculuk ,iyimserlik ve ülkücülük vardır.

Bu ifadeler 1924 Anayasasında anlamını, "Cumhuriyetçilik, Milliyetçilik, Halkçılık, Devletçilik, Laiklik ve Devrimcilik" olarak bulmuştur.

EĞİTİM İLKELERİ

Eğitim, ulus yaşamında en önemli etkidir. "En önemli, en temel nokta eğitim sorunudur. Bir ulusu özgür, bağımsız, yüksek bir toplum olarak yaşantanda, köleliğe, yoksulluğa düşüründe EĞİTİM'dir." der Atatürk.

Bu denli önemli olan eğitimin temel ilkeleri, yine Önderin direktifleri ile belirlenip bütünlük kazanmıştır. Bunlar; Ulusal Eğitim, Özgür ve Bilimsel Düşünce, Halkçılık, Öğretim Birliği ve Karma Eğitim, Öğretmenin Etkinliği ve İş, ekonomiklik ve Teknik Eğitim ilkeleridir.

ULUSAL EĞİTİM

Atatürk'ün özenle üstünde durduğu Ulusal Eğitim, insanlarımızın hurafelerden kurtulması, düşüncesinin dinsel inanışlara, yabancı düşüncelere göre değil, ilim ve fenne dayanması ve ulus gerçeklerine uymasındır.

22 Eylül 1924'de Samsun'da öğretmenlere "Baylar eğitim sözcüğü tek başına kullanıldığı zaman herkes bundan kendi anlayışına uygun bir anlam çıkarır. Ayrıntılara girilirse eğitimin amaç ve ereklere değişir, örneğin dinsel eğitim, ulusal eğitim, uluslararası eğitim. Bütün bu eğitimlerin amaç ve ereklere başka başkadır. Ben burada yalnız yeni Türkiye Cumhuriyeti'nin yeni kuşağa vereceği eğitimin ulusal eğitim

ATATÜRK'ÇÜ DÜŞÜN SİSTEMİNDE MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM

olduğunu kesinlikle belirttikten sonra ötekilerin üstünde durmayacağım; yalnız ne demek istediğimi kısa bir örnekle açıklayacağım.

Baylar, yeryüzünde 300 milyondan fazla müslüman vardır. Bunlar ana, baba, hoca eğitimi ile eğitim ve ahlâk almaktadır. Fakat üzülerek söylüyorum işin gerçeği şudur ki; bütün bu milyonlarca insan yığınları şunun ya da bunun kölesi, uşağı durumundadırlar. Aldıkları dinsel eğitim ve ahlak onlara bu kölelik zincirlerini kırabilecek insanlık değerlerini vermemiştir, veremiyor. Çünkü eğitimin amacı ulusal değildir." diye seslenmiş ve ulusal eğitimin ne demek olduğunu kendi eylemleri ile de göstermiştir. "İlk önce türk olmanın gururu öğrencilere aşılanmıştır, sonra Türk tarihi salt Osmanlı tarihi olmaktan kurtarılmış, Türk Ulusunun zengin ve çok eski tarihsel geçmişi herkesin önüne serilmiştir. Türk dilinin benliğe kavuşturulması ... Yeni harflerin alınması, Türk gencine Cumhuriyeti koruma görevi verilmesi hep ulusal eğitim ilkelerinin uygulanmasıdır" (Mumcu, 1978, s. 11).

Bu ilkenin en belirgin ve veciz ifadesi, "Türk, Öğün, Çalış Güven"dir.

ÖZGÜR VE BİLİMSEL DÜŞÜNCE

Atatürk'çü Düşün Sisteminde, eğitimin bir ilkesi de özgür düşünceye dayanmasıdır. 1920 yılında şöyle seslenir. "Bireyler düşünce gücüne sahip olmadıkça, kitleler istenilen her yere götürülebilirler" "Bu nedenle bilimsel araştırmalarda hiç bir ön koşul olmamalıdır. Bilimsel araştırma özgür biçimde yapılmalıdır ve bilim nerede ise hiç bir bağnazlığa düşmeden alınmalıdır. Kurtulmanın tek yolu budur" (Mumcu, 1978, s. 11).

"Bilim ve teknik için kayıt ve şart yoktur." Dinimiz bu yüce buyruğu kapsadığı içindir ki dinlerin en yetkinidir. Bilim ve teknik puta tapanların ülkesinde aratır. "Çinde bile aratır" 23 Nisan 1921'de de, "Özgürlük ve bağımsızlık benim karakterimdir..." diyerek özgürlük ve bağımsızlığın ne denli önemli olduğunu vurgular.

HALKÇILIK

Eğitimi, ulus için en önemli sorun olarak gören Atatürk, 1922 yılında meclisi açış konuşmasında, "Baylar yüzyıllardan beri ulusu-

muzu yöneten hükümetler eğitim ve öğretimi genelleştirme isteğini göstere gelmişlerdir. Ancak bu isteklerine ulaşabilme yolunda doğruya ya da batıya benzemek hevesi yüzünden başarısızlığa uğramışlar, sonuç olarak da ulus bilgisizlikten kurtulamamıştır. Bu gerçek karşısında bizim izlemek zorunda olduğumuz Milli Eğitim Politikasının ana çizgileri şöyle olmalıdır: Demıştim ki bu yurdun gerçek sahibi ve toplumumuzun büyük çoğunluğu köylüdür. İşte bu köylüdür ki bugüne değin bilgi ışığından yoksun bırakılmıştır. Bundan dolayı bizim izleyeceğimiz Milli Eğitim Politikasının temeli, önce içinde bulunduğumuz bilgisizliği gidermektedir” der ve Bursa konuşmasında da “Milli Eğitim programımızın temel ilkesi, bilgisizliğin yok edilmesidir. Bu yapılmadıkça yerimizdeyiz... Yerinde duran bir şeyse geriye gidiyor demektir.” diye direktifler verir.

Atatürkçü düşün sisteminde halkçılık; vatandaşlar arasında ayrıcalık tanımayan, sınıfsız, bütünleştirici “kuvvetin, kudretin, hakimiyetin, idarenin, doğrudan doğruya halka verilmesi, halkın elinde bulundurulmasıdır.

ÖĞRETİM BİRLİĞİ VE KARMA EĞİTİM

Atatürk “Ulusal bir giz” olarak yıllardır gönlünde sakladığı gerçekleştirilmesini yeni bir düzenin, devrimlerin gereği saydığı “öğretim birliği” sorununun üstünde özenle durmuştur. Öğretim birliği ilkesi devrimci eğitim sisteminin kendine özgü özelliklerinden biri ve başta gelenidir. Laik devlet ilkesinin gereğidir... Eğitim görevini, dinsel örgütün tekelinden kurtarmak zorunluluğunu gerçekleştirmektir (Gedikoğlu, 1978, s. 19).

Atatürk’ün bu konudaki görüşleri de açık ve kesindir. “Ulusumuzun, yurdumuzun eğitim kurumları bir olmalıdır. Ülkenin bütün evladı, kadın erkek aynı surette oradan çıkmalıdır.” “Kesin olarak bilmeliyiz ki iki parça olarak yaşayan uluslar güçsüzdür.”

Atatürk kadın erkek eşitliğinden yanadır, bunu şöyle belirtir “Kabilmidir ki bir kitlenin bir parçasını ilerletelim ötekine göz yumalımda kitlenin tümü ilerlemiş olsun? mümkün müdür ki bir toplumun yarısı topraklara, zincirlere bağlı kaldıkça öteki parçası göklere yüksele bilsin. Kuşkusuz ilerleme adımları iki cins tarafından beraberce, arkadaşça atılmak ve ilerleme alanında, yenilikte yol almak gerekir. Böyle olursa devrim başarılı olur.”

ÖĞRETMENİN ETKİNLİĞİ

Atatürk, 27.10.1922 Bursa konuşmasında öğretmenlere şöyle seslenir. “Ordularımızın kazandığı zafer sizin ve sizin ordularınızın zaferi için yalnız ortam hazırladı... Gerçek zaferi siz kazanacaksınız ve yaşatacaksınız ve mutlaka başarıya ulaşacaksınız.”

Eğitimde temel kaynak öğretmendir. Sistem ve programlar ne derlerse desinler, araçlar ne ölçüde, çeşitte olursa olsunlar, bunları eylemleştiren, kullanan, amacına ulaştıran öğretmendir. Bu gerçeği çok iyi gören Atatürk, “Ulusları kurtaranlar yalnız ve ancak öğretmenlerdir. Öğretmeden, eğiticiden yoksun bir ulus, henüz ulus adını almak yeteneğini kazanamamıştır. Ona basbayağı bir kitle denir. Ulus denemez. Bir kitle ulus olabilmek için kesinlikle eğitimcilere, öğretmenlere muhtaçtır. Onlar ki tüm bir toplumu ulus haline koyarlar.”

Ayrıca Atatürk, 25 Ağustos 1924’de, Ankara’daki “Türkiye muallimler birliği” toplantısında “öğretmenler; yeni kuşağı, cumhuriyetin özverili öğretmen ve eğitimcileri, sizler yetiştireceksiniz. Yeni kuşak sizin eseriniz olacaktır. Eserin değeri sizin ustalık ve özverinizin derecesiyle orantılı olacaktır. Cumhuriyet düşünce, ilgi ve beden yönünden güçlü ve yüksek seviyeli koruyucular ister. Yeni kuşağı bu nitelik ve yetenekte yetiştirmek sizin elinizdedir” der.

Atatürk öğretmenlere verdiği değeri eylemleriyle de kanıtlamış, 1929 da düzenlenen “Millet Mektepleri Talimatnamesi”nde, yönetmeliğin öngördüğü Genel Kurulun Başkanı ve Başöğretmeni olmuştur.

İŞ, EKONOMİKLİK VE TEKNİK EĞİTİM

Atatürk’ün Eğitime ilişkin ikinci önemli konuşması ,1 Mart 1922’de Millet Meclisinin açılışındadır. Bu konuşmada bilgisizliğin giderilmesi gerektiğini yinelerken, ilk kez iş eğitimine değinmiş, “Bir yönden bilgisizliği gidermeğe çalışırken, öte yönden de yurt çocuklarının toplumsal ve ekonomik alanlarda etken ve verimli kılabilmek için gerekli olan ön bilgileri **İŞ ÜSTÜNDE** öğretmek yöntemi, eğitim ve öğretimin ana kuralı olmalıdır” demiştir. Bu konuşması ile eğitimin gerçek üretim koşullarında yapılması gerektiğini ve buna verdiği önemi vurgulamıştır.

1923 İzmir İktisat Kongresini açarken de, şöyle der; “Yeni devletimizin, yeni hükümetimizin temel görüşleri ,bütün programları ekonomi programından çıkmalıdır. Çünkü herşey bunun içindir. Bundan ötürü evlatlarımızı o suretle yetiştirmeliyiz ki, onlara o suretle bilgi ve kültür vermeliyiz ki, ticaret dünyasına ,tarım ve sanata ve bütün bunların çalışma alanlarına yararlı olsunlar, bir eyleme dayansınlar.”

Görüldüğü gibi Atatürk, eyleme dayanan eğitimden, çalışma alanlarına yönelen yararlı eğitimden yanadır. İş üstünde eğitimi, toplumsal ve ekonomik kalkınmanın temel ögesi saymakta, türk ekonomisinin gereklerine uygun becerili insan yetiştirmeyi ana kural olarak belirtmektedir.

AMAÇ VE İLKE

Ulusal eğitim, bilimsel ve özgür düşünme, insana saygı gibi ilkeleri esas alan bu eğitim anlayışında benimsenen temel amaçlar; bireylerde kendine güven duygusunu geliştirmek, onları özgürce düşünen ve düşündüğünü eyleme dönüştürebilen gönütlü insan sevgisiyle dolu olarak yetiştirmek ve ulusal varlığı yüceltmektir.

Zengin ve eski tarihsel geçmişi esas alan Türk tarihi öğretisi, Türk dilinin benliğine kavuşturulması, Türk olmanın gururunu duyan ve cumhuriyeti koruma görevini yüklenen kuşak yetiştirme girişimi, bilimsel araştırmaları önkoşulsuz, özgürce yapabilme olanaklarının sağlanması, yurttan barış, dünyada barış parolası doğrultusunda insan yetiştirme gibi somut örnekler bu düşünce sisteminde eğitim için benimsenen ilke ve amaçları belirleyen göstergelerdir (Alkan, 1978, s. 301).

Atatürk, Bursa konuşmasında, eğitimde ilk amacın bilgisizliği yenmek olduğunu belirtir ve şöyle devam eder. “Bir yandan bilgisizliği gidermekle birlikte; öte yandan toplumsal yaşamda yapıcı, etkili ve verimli insanlar yetiştirmek gerekir. Bu da ilk ve orta öğretimin Yapararak öğrenme ilkesine dayanması ile gerçekleşir.”

1 Mart 1924 tarihli konuşmasında iş ilkesini bir kez daha vurgulamış ve “Erkek ve kız çocuklarımızın eşit olarak bütün öğrenim basamaklarındaki eğitim ve öğrenimlerinin iş ilkesine dayanması önemlidir” demiştir.

Atatürk'ün tekrar tekrar vurguladığı, yaparak, yaşayarak öğrenme, hatırlanacağı gibi çağdaş mesleki ve teknik öğretimin ana ve temel ilkelerinden biridir.

YÖNTEM

Atatürkçü eğitim anlayışında öngörülen yöntem; faydacı, somut pratik, akılcı ve iş ilkesine dayalıdır.

Bu konudaki ilk konuşması, 16-21 Temmuz 1921 günleri arasında toplanan Milli Eğitim Kurultayındadır. "Bugüne dek izlenen eğitim ve öğretim yöntemlerinin, ulusumuzun gerileme tarihinde en önemli etken olduğu inancındayım." der ve daha sonra Mart 1922 konuşmasında "iş üstünde öğretmek yöntemi" üzerinde durur ve bunun öğretimin ana kuralı olması gerektiğini, 1 Mart 1923 de de bilginin işe dönük, kullanılabilen ve yaşam için verilmesi gerektiğini şöyle vurgular. "Baylar, eğitim ve öğretimde uygulanacak yöntem, bilgiyi insan için gereksiz bir süs, bir baskı aracı, ya da bir uygarlık zevkinden çok, yaşamda başarıya ulaşmayı sağlayan, işe yarar ve kullanılabilen bir aygıt durumuna getirmektir."

1 Mart 1925 de ise şöyle seslenir; "Baylar, öğretimde yaşamın pratik gereklerini karşılayan ve çevrenin özel koşullarını gözönünde bulunduran bir yöntem üstündeyiz."

PROGRAM :

Atatürk'ün program hakkındaki görüşleri Alkan'a göre üç temel boyuta oturmaktadır. Birinci boyut, bireysel ve toplumsal varlığın devamı ve gelişimi için zorunlu olan temel bilinci bireylerde oluşturmak, ikinci boyut bireylerde ekonomik yaşam için gerekli bilgi ve becerileri kazandırmak, üçüncü boyut ise eğitim etkinliklerinde çevresel, ulusal ve evrensel gereksinme ve koşullara uygunluğu öngörmektedir.

Atatürk bu konudaki görüşünü Milli Eğitim Kurultayını açarken şöyle belirtir; "Milli eğitim programından söz ederken, geçmişin boş inançlarından ve yaradılışımızın nitelikleriyle hiç de ilgisi olmayan yabancı düşüncelerden, doğudan, batıdan gelen tüm etkilerden büsbütün uzak, ulusal yaradılış ve tarihimize uygun bir kültür düşünüyorum. Çünkü, ulusal dehamızın, tam olarak gelişmesi, ancak böyle bir kültürle sağlanabilir. Herhangibir yabancı kültürü, şimdiyedek

izlenen yabancı kültürlerin yıkıcı sonuçlarını tekrar ettirebilir. Kültür; yapıldığı, geliştiği yerin özelliklerine bağlıdır. Bu yer, ulusun seçiyesidir. Çocuklarımız ve gençlerimiz yetiştirilirken onlara özellikle varlığı ile, hakkı ile, birliği ile çatışan bütün yabancı öğelerle savaşıma gereği ve ulusal değerleri tam bir coşku ile her karşıt düşünce önünde şiddetle ve özveriyle savunma zorunluğu iyice öğretilmelidir.”

ÖĞRETMEN

Atatürk'ün öğretmeni; özverili, hoşgörülü, çalışkan, yüreği sevgi dolu, başı dik birisidir.

18 Ekim 1925 de Konya'da öğretmenlere “Yürümekte olduğumuz yenilik ,evrim ve uygarlık yolunda, sizlerden meydana gelen, bir türk ordusuna dayandıkça, ne olursa olsun başarılı olacağımıza inanım kesindir. Şimdiye kadar olduğu gibi, birbirimize dayandıkça ve hep beraber ulusun iradesine dayandıkça, yürümeye devam edeceğiz. Ulusumuzun ulaşmaya zorunlu olduğu aşamalar büyüktür. Ulaşılması zorunlu olan amaçlar çoktur. Herhalde bu evreler aşılabacak, en aydın hedeflere varılacaktır. Onun için birbirimize vereceğimiz işaret ileri, ileri, daima ileri.” olacaktır der.

Öğretmenler birliği kurultayında şöyle seslenir. “Yeni Türkiye'nin birkaç yıla sığdırdığı askerlik, siyaset ve yönetim alanlarındaki devrimler, sizin toplumda ve düşünce hayatımızda yapacağınız devrimlerdeki başarınızla gerçekleşecektir... Hiç bir zaman unutmayın ki, Cumhuriyet sizden “fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür” kuşaklar ister.”

ÖĞRENCİ

Atatürk Bursa konuşmasında, öğrencilerin yetiştirilmesine ilişkin şöyle der. “Çocuklarımız ve gençlerimize vereceğimiz öğrenimin sınırı ne olursa olsun, onlara temel olarak şunları öğreteceğiz: 1. Ulusuna, 2. Türkiye Devletine, 3. Türkiye Büyük Millet Meclisine düşman alanlarda savaşıma gereği”.

Ayrıca, 25 Ağustos 1924 de ki Öğretmenler Birliği Kurultayında ise “Öğretmenler erkek ve kız çocuklarımızın eşit olarak, bütün öğrenim basamaklarındaki eğitim ve öğrenimlerinin İŞ İLKESİNE dayanması önemlidir. Yurt çocukları, her öğrenim basamağında, ekonomik alanda yapıcı, etkili ve başarılı olacak şekilde donatılmalıdır.”

30 Ağustos 1924 de de Dumlupınar da “Gençler, geleceğe güvenimizi güçlendiren ve sürdüren sizsiniz. Siz almakta olduğunuz eğitim ile, bilgi ile, insanlıktaki üstünlüğün yurt sevgisinin, düşünce özgürlüğünün en değerli örneği olacaksınız. Ey yükselen yeni kuşak, gelecek sizindir. Cumhuriyeti biz kurduk, onu yükseltecek ve yaşatacak sizsiniz” der.

Öyle ki, Atatürk, söylevini bitirirken en kötü olasılıkları ve koşulları belirtmiş ve sonra da gençlere “Ey Türk İstikbalinin evladı, işte, bu ahval ve şerait içinde dahi görevin, Türk İstiklal ve Cumhuriyetini kurtarmaktır.” diyerek gençlere görevini ve güvenini belirtmiştir.

OKUL

“Yurdu ve ulusu kurtarmak isteyenler için yurtseverlik, iyi niyet, özveri, çok gerekli niteliklerdendir... Fakat toplumdaki hastalığı görmek, onu iyileştirmek, toplumu çağımızın isteklerine uygun olarak yükseltmek için bu nitelikler yetmez; bu niteliklerin yanında bilim ve teknik gereklidir. Bilim ve teknikle ilgili çalışmaların başladığı ve geliştirdiği yere okuldur... Okul genç beyinlere, insanlığa saygı, ulus ve yurt sevgisini, bağımsızlık şerefini öğretir ... ulusumuzun, politik, toplumsal yaşamında, ulusumuzun düşünce eğitiminde önderimiz, bilim ve teknik olacaktır. Okul yardımıyla, okulun sağlayacağı bilim ve teknik yardımcılarıdır ki, Türk Ulusu, Türk Sanatı, Ekonomisi, Türk Şiiri ve Edebiyatı bütün incelik ve güzellikleriyle gelişir.”

1 Mart 1923'de, Türkiye Büyük Millet Meclisi açış konuşmasında “Yaparak” öğrenmeğe dayanan ve yaygın bir eğitim-öğretim için yurdun önemli merkezlerinde yeni kitaplıklar, çeşitli bitkileri ve hayvanları içine alan bahçeler, konservatuvarlar, iş yerleri, müzeler, galeriler, sergi salonları kurmak önemli olduğu gibi, ilçe merkezlerine kadar bütün yurdun basımevleriyle dantılması gerekmektedir” der.

Ayrıca, Atatürk, İzmir'e gidişlerinde, Mithatpaşa Sanat Okulunu ziyaret ederek hatıra defterini imzaladıklarını “Sanat ve teknik mekteplerine rağbet artmıştır. Bunu sevinçle söylerken her türlü teşvikinde yapılması gerektiğini ilave etmek isterim”, “Medeniyet şahikasının merdiveni sanattır” ve “Sanatsız kalan bir milletin hayat damarlarından biri kopmuş demektir” diyerek, o günün koşullarında mesleki ve teknik öğretimde en önde yer almakta olan bu okulları teşvik ederek, gerekli önemi vermiştir.

SONUÇ

“Atatürk’çü Düşün Sistemi”ni tek bir felsefe ekolü ile açıklamak olanaksızdır. Öz olarak pozitivizm’in kurucularından Auguste Comte’un “ilke olarak sevgi, temel olarak düzen, amaç olarak ilerleme” sözü ile açıklanabilirse de, Rasyonalist, Realist, Hümanist, Pragmatist ve Fonksiyonalist akımlarını da kapsar.

Atatürk’çü Düşün Sistemi’ndeki eğitim ilkeleri, daha önce belirtilen ve eğitimin; halk için olması, düşünceyi sınırlamaması, bütünleştiriciliği, yaparak, yaşayarak ve iş üstünde öğrenmeye dayanması, bir süs olmayıp yaşamın koşullarına göre üretici olarak düzenlenmesi, işlevselliği, yörenin özel koşullarına cevap vermesi, çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkmak için bilime ve fen’ne dayanması bildiği gibi çağdaş mesleki ve teknik eğitimin de ana ilkeleridir.

KAYNAKÇA

- Atatürk, Söylev. (Hıfzı Veldet Velidedeoğlu) İstanbul: Çağdaş Yayınları, 1980.
- Alkan, Cevat. Atatürk Düşüncesi ve Eğitim. Ankara: A.Ü. Eğitim Fakültesi. 1978.
- Alkan, Cevat. Eğitim Felsefesi Notları (Felsefe ve Eğitim Arası İlişkiler), Ankara: A.Ü. Eğitim Fakültesi. Teksir.
- Akay, İhsan. Atatürk’çülüğün İlkeleri, İstanbul: Varlık Yayınevi. 1964.
- Başgöz, İlhan, ve Wilson Hovard. Türkiye Cumhuriyetinde Milli Eğitim ve Atatürk. Ankara: 1964.
- Bingöl, Vasfi. Atatürk’ün Milli Eğitimle İlgili Söylev ve Demeçleri. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları 1980.
- Gedikoğlu, Şevket. Kemalist Eğitim İlkeleri, Uygulamalar. İstanbul: Çağdaş Yayınları, 1978.
- İnan, Rauf. Eğitim ve Öğretimde Atatürk’çülük. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi. 1980. (Atatürk Konferansları VII den ayrı basım.)
- Cumhurbaşkanları, Başbakanlar ve M. Eğ. Bakanlarının, Milli Eğitimle İlgili Söylev ve Demeçleri. I. Türk Devrim Tarihi Enstitüsü Yayınları, 1946.
- Mesleki ve Teknik Öğretim 100. Yıl. (Özel Sayı). Ankara: Sayı: 104, Ekim 1961.
- Mumcu, Ahmet. Atatürk ve Eğitim. Ankara: Çağdaş Eğitim, Sayı 28, Kasım 1978.
- Oğuzhan, Ferhan. Atatürk ve Gençlik. Ankara: Ulusal Kültür, Sayı 6, Ekim 1979.